

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
ФОРУМ - 2023»**

23-24 листопада 2023 року

Запоріжжя – 2023

ЩОДО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В ЕЛЕКТРОННІЙ ФАРМАЦІЇ

Н.О. Ткаченко¹, С.С. Мисюра²

^{1,2}Запорізький державний медико-фармацевчний університет (Запоріжжя)
tkachenkonat2@gmail.com¹, serega8160@gmail.com²

Питання безпеки пацієнтів є ключовими у сучасній пацієнторієнтовній моделі систем охорони здоров'я (ОЗ) багатьох країн. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, кожен четвертий пацієнт страждає від допомоги, яка надається в установах первинної та амбулаторної допомоги. У 80% випадків спричиненню шкоди можна запобігти. Найбільш серйозні наслідки мають помилки при діагностиці, а також призначенні та застосуванні лікарських засобів. Тому, питання безпеки у сфері ОЗ, частиною якої є фармація, стало глобальною проблемою, і багато країн включають безпеку пацієнтів до своїх національних пріоритетів.

Бурхливий процес диджиталізації та активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в ОЗ, призвело до появи телемедицини, eHealth (електронної системи ОЗ) та заклало базис для розвитку електронної фармації (е-фармація, інтернет-аптека тощо). А як наслідок – поява нових безпекових загроз і ризиків для пацієнтів, усіх фахівців ОЗ та суспільства. На перший план у питаннях безпеки пацієнта виступає інформаційна безпека (ІБ), адже вона торкається: електронних медичних карток; ePrescribing (доступ до варіантів виписування рецептів, роздрукування рецептів пацієнтам і іноді електронна передача рецептів від лікарів до фармацевтів); систем підтримки клінічних рішень (надання інформації в електронному вигляді про протоколи та стандарти для медичних працівників для використання при діагностиці та лікуванні пацієнтів); інформатики здоров'я споживачів (використання електронних ресурсів на медичну тематику здоровими людьми або пацієнтами); mHealth або m-Health (використання мобільних пристроїв для збору сукупних даних про здоров'я та даних про стан здоров'я пацієнтів, надання медичної інформації практикуючим лікарям, дослідникам і пацієнтам, моніторинг життєво важливих показників пацієнтів у реальному часі та пряме надання допомоги); інформатики ОЗ /інформаційних систем ОЗ; інтернет-джерел для моніторингу громадського здоров'я (Infoveillance).

Розглядаючи детально проблему ІБ у е-фармації, зазначимо достатню регламентованість політики держав Європи, в тому числі України, спрямованої на захист життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави в інформаційній сфері, однак залишається багато невизначеностей у забезпеченні ІБ в умовах формування і розвитку глобального інформаційного простору ОЗ, загалом, та фармацевтичного її сектору, зокрема, які й актуалізують дослідження у зазначеному напрямку.

На підставі проведеного контент-аналізу інформаційних джерел з досліджуваного питання, а також опитування фармацевтів аптек, було визначено декілька проблемних безпекових напрямів: інтеграція digital-технологій та поява нових типів помилок у роботі фармацевтів, які впливають на якість фармацевтичної допомоги; нестача якісних динамічних телекомунікаційних мереж для покращення результатів лікування та уникнення помилок у тріаді «лікар-фармацевт-пацієнт»; відсутність уніфікованих механізмів стандартизації, оцінки та моніторингу за веб-ресурсами, застосунками, приладами фармацевтичного спрямування у межах системи e-Health та поза нею; низька грамотність українців та фахівців щодо е-фармації; етичні проблеми і проблеми конфіденційності інформації, в тому числі у результаті кібератак, несанкціонованого доступу.

Таким чином, перспективним є розробка алгоритму формування безпекового інформаційного середовища під час надання фармацевтичної допомоги у комплексній взаємодії «лікар – фармацевт – пацієнт - держава (суспільство)», на що і будуть спрямовані наші зусилля у подальшому.